

Dubbel duurzaam

De nieuwbouwwoning die het gezin liet optrekken, is niet alleen een lage-energiewoning maar is door zijn hoge graad van toegankelijkheid ook voorzien op levenslang wonen.

Tekst: **Sofie De Vriese** © Foto's: **Luc Roymans**

Een koppel vijftigers wilde nog een keer bouwen en ging te rade bij architect Bart Coenen. Hun wens was duidelijk: een bungalow met de voornaamste leefruimtes beneden en een maximale aandacht voor energie en milieu. Architect Bart Coenen: "We hadden alle toegelaten bebouwbare oppervlakte nodig om het programma te kunnen verwezenlijken. Ook de slaap- en badzone van het koppel bevindt zich beneden. Dat stelt hen in staat om er tot hoge leeftijd te blijven wonen. Een veel kleiner volume is als een koker op de eerste bouwlaag gestapeld, met daarin nog twee logeerkamers en een tweede badkamer." ▶

1. De noordoostelijke gevel heeft over de hele lengte een bandraam op zithoogte.

2. Zicht op de zuidwestelijke en zuidoostelijke gevels van het huis. Het terras is gedeeltelijk overdekt en lijkt zich door het lijnenspel van de gevel binnen in het volume van het huis te bevinden.

1

1. & 2. Het witte wandmeubel onder het televisietoestel loopt over in de vensterbank onder het bandraam. Zithoek en bureau zijn enkel van elkaar gescheiden door een niveauverschil, zowel ter hoogte van de vloer als het plafond.

3. De keuken paalt in zuidwestelijke richting aan het gedeeltelijk overdekte terras. Ook aan de zuidoostelijke gevel zijn er grote schuiframen. Om oververhitting te vermijden, werden aan die zijde zonnenschermen geïnstalleerd.

2

3

GESTAPELD

Architect en bouwheer kozen voor een donkerpaars-rode gevelsteen die verlijmd werd. Dat verhoogt het 'sokkel'-gehalte van de bungalow. De architect: "Het stapeleffect wordt door het verlijmen van de baksteen benadrukt, net als de kleurintensiteit. Daardoor wordt het contrast met de verdieping nog groter." De koker die boven op de sokkel kwam, bestaat uit houtskelet bekleed met panelen van quartz-zink. "Houtskelet is een lichte constructie en liet ons toe om tussen de ribben de isolatiedikte op te drijven," aldus de architect. De koker heeft slechts voor- en achteraan een groot raam. Twee lichtkoepels zorgen ervoor dat ook het middelste deel van deze verdieping natuurlijk licht krijgt.

Het bouwvolume werd opgedeeld in drie beuken, met links de garage en de nachtzone, rechts de woonkamer en keuken en in het midden de berging, vestiaire, dressing en bureau. Door deze specifieke indeling vormen de dag- en de nachtzone elk een afgebakende entiteit. Dat is de meest uitgesproken afbakening in het huis, want de zones zelf zijn quasi helemaal open. De L-vormige centrale leefruimte omvat kook- en eetgedeelte, zithoek en bureau. Subtiele compartimenteringen worden gevormd door enerzijds het niveauverschil van de vloer tussen bureau en zithoek, en een centrale keukenkast tussen eethoek en kookgedeelte. De nachtzone bestaat uit de slaapkamer, badkamer en dressing. Het zijn aparte kamers, maar ze worden met elkaar verbonden door een hal en glazen deuren. Daardoor heeft het daglicht vrij spel tot in de dressing, die zich quasi centraal in het huis bevindt. ▶

KRACHTLIJNEN

1. Een nieuwe woning voor een koppel vijftigers, ontworpen met alle leefruimtes op het gelijkvloers opdat ze er levenslang zouden kunnen wonen.
2. Het huis is door de goede isolatie, mechanische ventilatie, verwarming op lage temperatuur, fotovoltaïsche cellen en zonwering een lage-energie woning (E-peil 48).
3. De baksteenarchitectuur die van de bungalow een sokkel maakt, aangevuld met een kleinere verdieping van houtskelet en zinkpanelen.
4. De benedenverdieping is in drie beuken opgedeeld: garage en nachtzone aan de ene kant, dagzone aan de andere kant, functionele ruimtes in het midden.

BADKAMER IN ZENSFEER

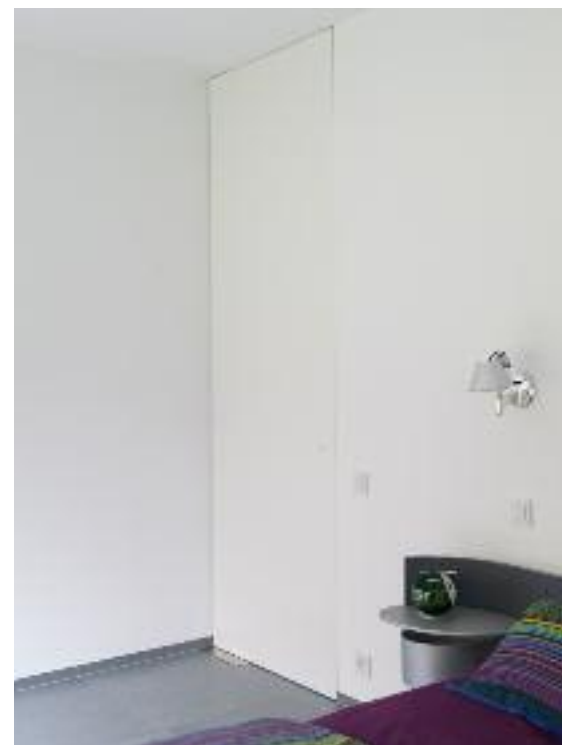
De ruime en minimalistische badkamer werd ingericht volgens een centrale as. Dat verklaart waarom de wastafel, het ligbad en de inloopdouche perfect op één lijn liggen en samen een rustgevende compositie vormen. De douchewand en de wand tussen de badkamer en de aangrenzende dressing bestaan volledig uit glas, van plafond tot vloer, wat niet alleen de ruimtelijkheid van de badkamer accentueert maar ook daglicht doorlaat tot diep in de dressing. Voor de nodige sfeer zorgt de in het plafond geïntegreerde ledverlichting, waarvan de kleur kan aangepast worden naargelang de stemming van de bewoners.

- 1.** Doorzicht van in de badkamer, doorheen de nachthal tot in de dressing.
- 2.** In de badkamer werd vooral met glas en kleur gespeeld. De doorgang tussen de badkamer enerzijds en de nachthal en dressing anderzijds is een dubbele glazen deur, om de daglichtwinst te maximaliseren.
- 3. & 4.** De douche bevindt zich achter een glazen wand, die gedeeltelijk mat gemaakt is. De douchewanden werden bekleed met dezelfde keramische tegel als voor de vloeren werd gebruikt.

De toegang tot de slaapkamer. De plafondhoge pivoterende deur gaat in gesloten toestand volledig in de wand op, dit dankzij de afwezigheid van lijstwerk en zichtbare scharnieren, en de discrete handgrepen.

LAGE-ENERGIEWONING

Ondanks de niet geringe bebouwde oppervlakte, wordt de ecologische voetafdruk onder controle gehouden door de compacte bouwvorm: een perfecte rechthoek. Samen met de gunstige oriëntatie, doorgedreven isolatie, mechanische ventilatie, fotovoltaïsche cellen en vloerverwarming zorgt deze compacte bouwvorm voor een lage-energie woning met een E-peil van 48 en een K-waarde van 36 (terwijl de normen op het moment van de bouw (2007) respectievelijk op 100 en 45 waren bepaald). "We hebben dus niet alleen gelet op het minimaliseren van warmteverlies, maar ook op de warmtewinst", aldus de architect. Ook het vermijden van oververhitting hoort bij het pakket, dankzij het overdekte terras (waardoor de woonkamer dus een paar meter in het bouwvolume terugspringt) en zonwering aan de andere ramen.

Het gedeeltelijk overdekt terras is gunstig georiënteerd: zuidwestelijk. De dakoversteek is meteen een zonwering, zodat oververhitting in keuken en woonkamer vermeden wordt.

De pivoterende deur tussen inkomhal en eetruimte neemt zelfs in open toestand een architecturale waarde aan.

De nachthal op de verdieping, waar zich twee logeerkamers en een extra badkamer bevinden.

Ramen zijn er enkel op de kopse zijden van het houtskelet-volume. Voor extra daglicht zorgen twee dakkoepels, waarvan eentje in de hal.

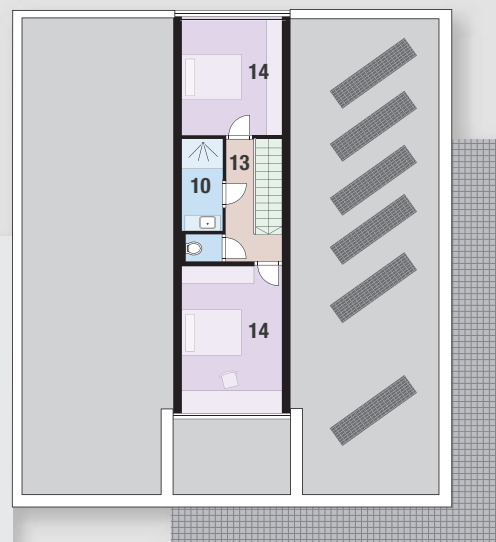
ORIËNTATIE

Het terras is bewust zuidwestelijk georiënteerd, omdat zich daar ook het kook- en eetgedeelte bevinden. Dat het terras zich aan de straatzijde bevindt – naast de garagepoort –, doet niets af aan de privacy van de bewoners, want ze wonen op het einde van een doodlopend straatje. Door die oriëntatie is er vanuit de woonkamer en de keuken zicht op zowel de achtertuin, de zijtuin als de voortuin. Door het lijnenspel van de architectuur lijkt het terras zich in het volume van het huis te bevinden. Het is gedeeltelijk overdekt – in functie van beschutting en zonwering. Een onoverdekt deel benadrukt de volumewerking: de koker die de eerste verdieping vormt, volgt het vlak van de inspringende gevel.

De van vloer tot plafond hoge ramen lopen overhoeks verder zodat de hele woonkamer in een zee van natuurlijk licht baadt. Aan de noordoostelijke zijde van het huis loopt het raam verder als een laag bandraam (op zithoogte). ▶

1. Inkom	6. Eetplaats	11. Slaapkamer
2. Wc	7. Salon	12. Terras
3. Garage	8. Bureau	13. Nachthal
4. Wasplaats / berging	9. Dressing	14. Logeerkamer
5. Keuken	10. Badkamer	

0m 5m

Het houtskeletvolume van de verdieping volgt het vlak van de inspringende gevel beneden. Achter de matglazen raampartij bevindt zich de berging.

TECHNISCHE FICHE

Ontwerp: Bart Coenen Architecten (☎03 231 74 56 – www.bartcoenen.be) i.s.m. interieurarchitecte Hadewijch Neirinck (☎0486 68 00 94 – hadewijch.neirinck@telenet.be)

Type woning: vrijstaande nieuwbouw bungalow (2007)

Bebouwde oppervlakte: 255 m²

Materialen:

- ruwbouw: strengpers gevelsteen verlijmd (gelijkvloers), houtskeletbouw bekleed met quartz zink (verdieping)
- isolatie in vloer, wanden en plafond: polyurethaan
- schrijnwerk: aluminium (RAL 9007)
- garage: sectionaalpoort met sandwichpanelen in gelakt aluminium
- vloeren: keramische tegel met de look van natuursteen
- binnendeuren: pivoterende deuren met NO-HA handgrepen, een gepatenteerde toepassing van Brems Doors

keuken: Bulthaup

Technieken:

- verlichting: inbouwspots
- verwarming: vloerverwarming gekoppeld aan een bodem-water warmtepomp
- ventilatie: type D met warmterecuperatie

DUURZAAM

Om te kunnen verwarmen op lage temperatuur, werd gekozen voor vloerverwarming gekoppeld aan een warmtepomp. "We kozen bewust voor een bodem-water warmtepomp waarbij de sondes tachtig tot honderd meter diep de grond in worden gebracht. Hiervoor moet je slechts een vierkante meter tuin opofferen", aldus de architect. "Bij een horizontaal captatienetwerk in de tuin hypothekeer je een aantal mogelijkheden. Wat bijvoorbeeld als je later een zwembad of vijver zou willen aanleggen?"

Op het plat dak werden fotovoltaïsche panelen geplaatst. Om die aan het zicht te onttrekken, werd de dakopstand wat hoger gemaakt. Dat is nodig omdat de panelen in een grotere helling dan het plat dak zelf moeten worden opgesteld. Achteraf heeft de eigenaar ook op het dak van het houtskeletvolume fotovoltaïsche cellen laten plaatsen. "Van een nieuwere generatie, volledig horizontaal met ronde glazen buizen die het zonlicht van alle oriëntaties opvangen. Dat maakt de ingreep hier niet alleen ecologisch, maar ook esthetisch verantwoord." ■